

Trzy człony korony

Henryk Danielewicz

Kupiony za 4 min dolarów jako roczniak Fusaichi Pegasus wygrywa pod Kentem Desormeaux Kentucky Derby, bijąc Aptitude

Trzy ogniwa amerykańskiej „potrójnej korony“ powstały w krótkich odstępach czasu: Belmont St. w 1867 roku, Preakness St. w 1873, a Kentucky Derby w 1875. Przez długi okres dominowało Belmont St., wzorowane na angielskim Derby i rozgrywane w stanie Nowy Jork, który w XIX wieku stanowił centrum wyścigów, bo miał najwyższe nagrody.

Kentucky Derby było tylko prowincjonalnym wydarzeniem, bo niemal każdy stan miał swoje Derby. Ponieważ obchodzimy w tym roku jego 125. rocznicę, warto przypomnieć jego historię. W wyścigu inauguracyjnym wzięło udział 15 koni, z których 14 dosiadali Murzyni. Widzów było 5 tysięcy, a nagroda wynosiła 2.850 doi. Zwyciężył Aristides (Leamington - Sarong), pod dżokejem J. Lewisem, trenowany przez Murzyna A. Williamsona. W 1902 r. bankrutujący tor Churchill Downs nabył pułkownik Martin Joseph Winn za 40 tys. dolarów i doprowadził do rozkwitu. Sprzyjało temu wprowadzenie w 1908 r. totalizatora, zwłaszcza że w 1913 r. zwyciężył Donarael, za którego płacono 91 do za 1.

Najważniejszą nagrodą hodowlaną i swoistą instytucją amerykańską stało się Kentucky Derby dopiero w 1915 r., kiedy 49 tys. widzów z różnych stanów oglądało zwycięstwo Regret, niepokonanej przed tym klaczy. Setna rozgrywka zgromadziła 163 tysięcy płatnych widzów (rekord światowy). Nagroda natomiast rosła powoli: w 1919 r. wynosiła 20.825 doi., w 1954 - 102.040. Galopujące rozmiary przybrała po latach 80: w 1986 - 784 tys. doi., w 1993 - 985 tys., a w 1996 - 1 mln 169 tys.

Warto przytoczyć inne ciekawostki statystyczne. Zwycięzcami były tylko 4 konie hodowli zagranicznej, ale trenowane w USA: ur. w Wielkiej Brytanii Omar Khayan (w 1917 r.) i Tomy Lee (w 1959 r.), ur. w Kanadzie Northern Dancer (w 1964 r.) i Sunny's Halo (w 1983 r.). Wśród zwycięzców było 7 wałachów (ostatni w 1929 r.), ale tylko 3 klacze: Regret (w 1915 r.), Gemine Risk (w 1980 r.) i Winning Colors (w 1988 r.).

Rekordowa liczba zwycięzców (8) urodziła się w Calumet Farm w latach 1941-1968. Jeśli chodzi o reproduktory, to 4 zwycięzców dał Sir Callahad, a po 3 - Buli Lea i Falsetto. Z dżokejów Eddie Arcaro i Bill Hartack dosiadali po 5 zwycięzców, a Willi Shoemaker - 4.

Norhern Dancer był pierwszym koniem, który przebył 2000 m w Kentucky Derby w równe 2 minuty, ale rekord 1:59,4" ustanowił Secretariat w 1973 r.

A teraz już czas przejść do tegorocznych rozgrywek Potrójnej Korony w USA. 6 maja stanęło na starcie Kentucky Derby (2000 m) 19 koni, ale powszechnym faworytem (3:1) był Fusichi Pegasus. Jako roczniaka nabył go japoński przemysłowiec Fusao Sikiguchi na lipcowej licytacji w Keenland za 4 min dolarów. Ma wspaniałe pochodzenie, jako syn Mr. Prospector'a i Angel Fever (po Danzig), siostrze Pine Bluff, zwyc. Preakness Sc, a przy tym był dobrze wyrosnięty. Pegasus (będziemy używać tego skrótu) zadebiutował jako dwulatek dopiero w grudniu i z braku doświadczenia przegrał o łeb. Jako trzylatek zaimponował, wygrywając łatwo 4 gonitwy, w tym San Felipe St. i Wood Memorial (500 tys. doi., 1800 m).

W Kentucky Derby prowadził Hal's Hope, zwycięzca Florida Derby, a Pegasus szedł w końcu stawki i dopiero po 1000 m zaczął powoli przesuwać się do przodu. Na zakręcie Hal's Hope odszedł od bandy, na czym skorzystał Pegasus i na prostej zaczął oddalać się od przeciwników. Spóźnionym finiszem zajął drugie miejsce Aptitude (A.R Indy - Dokki) o 1,5 dl. za zwyciężcą, a trzeci o 4 dl. był Impeachment (Deputy Minister - Missondukt). Czas gonitwy 2:01,2".

Mr Prospector w Polsce

→ Fourth of June
→ Misawaki → Midyan → Tioman Isand
Mr. Prospector → Alhijaz
→ Machiavellian → Duke Valentino

Trenerem zwycięzcy jest Anglik, 62-letni Neil Drydale, który przeniósł się do USA. Dosiadał Pegasusa Kent Desormeaux, który wygrał już Kentucky Derby na Real Quiet w 1998 r. Prasa podkreślała, że od 1980 r. nie zwyciężył żaden pierwszy faworyt. Zawiodł mocno liczony The Deputy (Ire), zwycięzca Santa Anita Derby, trenowany przez Jenine Sahadi, pierwszą kobietę, która przygotowywała konia w Kentucky Derby. Tylko 13. był najlepszy zeszłoroczny dwulatek Anees.

Nic dziwnego, że 20 maja w Preakness St. (1900 m) stanęło na starcie tylko 8 koni, a Pegasus był faworytem 12 za 10. Niestety, w wolnym wyścigu pobił go na finiszu aż o 3 dl. Red Bullet, a Impeachment był znowu trzeci Red Bullet, syn derbisty Unbridled i Cargo, wygrał na wiosnę trzy gonitwy, w tym Gotham St. (500 tys. doi. 1600 m) od Aptitude. Ale w Wood Memorial St., rozegranym 15 kwietnia, Pegasus pobił go aż o 4,5 dl., więc nie wziął udziału w Kentucky Derby. Trenerem Red Bullet jest mało znany Joe Orsano, ale ogiera dosiadał mistrz Jerry Bailey. Czas gonitwy 1:56.

Trzy tygodnie później rozegrano Belmont SL (2400 m). Biegało tylko 9 koni, a właściciele koni Pegasus i Red Bullet przestraszyli się dystansu i wycofali je. Chyba słusznie, bo Impeachment, który był za nimi dwukrotnie trzeci, tym razem zajął ósme miejsce. Zwyciężył mało liczony Commendable (Cone West - Bought Twice), chociaż trenerem jego jest mistrz D. Wayne Lukas, a dosiadał go również mistrz Pat Day. Drugie miejsce zajął dobrze nam znany Aptitude, a trzeci Unshaded. Czas gonitwy 2:31,19".

Prawdziwym triumfotorem tegorocznej Potrójnej Korony jest reproduktor Mr. Prospector, którego 30. rocznicę urodzin obchodzimy w tym roku. Jest on ojcem Pegasusa, zwycięzcy Kentucky Derby, a dwaj

jego synowie, Unbridled i Gone West dali zwycięzców Preakness St. i Belmont SL-Red Bullet i Commendable. W USA Mr. Prospector jest uważany za chef de race na równi z Northern Dancerem. Stanowiło tam (a część nadal to robi) około stu jego synów, a około 50 eksportowano do różnych krajów Europy, Ameryki Płd., Australii, Japonii i Afryki Płd. W Polsce mamy jego prawnuków (podkreślone na wykazie). Mr. Prospector (1970-1999) biegał w USA jako 3 i 4-letni 14 razy. 7 razy I, 4 razy II i 2 razy III na sumę 112.171 doi. Był sprinterem III grupy (Pattern), ale jako 3-letni ustanowił w Culfstream Park rekord przebywając 1200 m w 1:07,8".

MR PROSPECTOR

RAISE A NATIVE (1961)	NATIVE DANCER (1950)	POLYNESIAN
	RAISE YOU (1946)	GEISHA
		CASE ACE
GOLD DIGGER (1962)	NASHUA (1952)	LADY GLORY
		NASRULLAH
	SEQUENCE (1946)	SEGULA
		COUNT FLEET
		MISS DOGWOOD

Kupiony do sławnej Ciaiborne Farm okazał się fenomenalnym reproduktorem. W 1987 i 1998 był czempionem. Odznaczył się głównie jako ojciec dwulatków (trzykrotnie był czempionem), sprinterów i milerów. Do końca 1996 r. jego potomstwo wygrało 66,2 min doi., co jest światowym rekordem. Jedynym jego synem trzymającym dystans był Conquistador Cielo, zwycięzca Belmont St. Drugim klasycznym zwycięzcą był Tank's Prospect, zwycięzca Preakness St., a trzecim (pośmiertnie) Pegasus, zwycięzca Kentucky Derby. Ale uznanie światowe zdobył Mr. Prospector, kiedy się okazało, że jego synowie-sprinterzy dają klasycznych zwycięzców, doskonale trzymających dystans. Przytoczę tylko kilka przykładów. Fappiano, który wygrał tylko 370 tys. doi. dał:

- Cryptoclearance (3,3 min), ojca Victory Gallop (Belmont St.)
- Unbridled (Kentucky Derby i 4,4 mln dol.), ojca Grindstone (Kentucky Derby) i Red Bullet (Preakness St)
- Quiet American ojca Real Quiet (Kentucky Derby).

Miswaki dał Urban Sea (Łuk Triumfalny), Black Tie Affair (3,3 mln dol.) i Marvellous Crown (Japan Cup).

Gulch dał Thunder Gulch (Kentucky Derby, Preakness St.) i Harayr (1000 Gw.). Najwięcej nadziei budzi młody, bo urodzony w 1990 r. Kingmambo, zwycięzca Poule d'Essai i Prix du Moulin we Francji, a St. James Palace St w Anglii), który w pierwszych dwóch rocznikach dał El Condor Pass Oapan Cup, Grand Prix de Saint Cloud, II w Łuku Triumfalnym), Lemon Drop Kid (Belmont St.) i King's Best (2000 Gw. w 2000 r.).

Raise a Native biegał tylko jako dwulatek i był niezwykły w 4 gonitwach. W handicapie po sezonie oceniony wyżej niż Northern Dancer. Nashua to zwycięzca Belmont St. i Preakness St. Count Fleet trójkoronowany wygrał Belmont St. o 25 dł. Gold Digger - 10 zwycięstw (m.in. Calorette St. x 2).